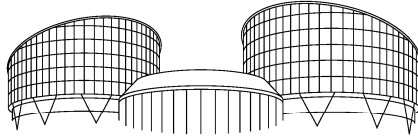

Tradus și revizuit de IER (<http://ier.gov.ro>)

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA GHEORGHE-FLORIN POPESCU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(cererea nr. 79671/13)

HOTĂRÂRE

Art. 10 • Libertatea de exprimare • Obligarea unui jurnalist ce administrea un blog la plata de despăgubiri pentru o serie de articole cu conținut defăimător la adresa unui alt jurnalist • Lipsa unor motive relevante și suficiente conform criteriilor stabilite de jurisprudența Curții

STRASBOURG

12 ianuarie 2021

DEFINITIVĂ

12/04/2021

Hotărârea a rămas definitivă în temeiul art. 44 § 2 din Convenție. Poate suferi modificări de formă.

În cauza Gheorghe-Florin Popescu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din:

Yonko Grozev, *președinte*,

Iulia Antoanella Motoc,

Armen Harutyunyan,

Gabriele Kucsko-Stadlmayer,

Tim Eicke,

Jolien Schukking,

Ana Maria Guerra Martins, *judcători*,

și Andrea Tamietti, *grefier de secție*,

având în vedere cererea (nr. 79671/13) îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Gheorghe-Florin Popescu („reclamantul”) a sesizat Curtea la 17 decembrie 2013, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”),

având în vedere decizia de a aduce prezenta cerere la cunoștința Guvernului român („Guvernul”), la 7 februarie 2018,

având în vedere observațiile părților,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 20 octombrie și 10 decembrie 2020,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Cererea privește decizia autorităților interne de a obliga reclamantul, un jurnalist, să plătească despăgubiri pentru publicarea, pe blogul său, a cinci articole critice la adresa lui L.B., jurnalist, redactor-șef la un ziar și realizator al unor emisiuni de televiziune. Reclamantul invocă art. 10 din Convenție.

ÎN FAPT

2. Reclamantul s-a născut în 1971 și locuiește în Bacău. Acesta a fost reprezentat de D.O. Hatneanu, avocată.

3. Guvernul a fost reprezentat prin agenții guvernamentale, cel mai recent de doamna O. Ezer, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

4. În 2011, reclamantul, jurnalist de profesie, a publicat pe blogul său (www.aghiuta.com) o serie de articole care îl priveau pe L.B., redactorul-șef al unui ziar din cadrul trustului de presă *Deșteptarea* și realizator de emisiuni pentru un canal de televiziune locală din același trust.

5. L.B. a sesizat Judecătoria Bacău cu o acțiune civilă în pretenții pentru afirmațiile – defăimătoare în opinia acestuia – făcute de reclamant în articolele sale. Acesta a afirmat că reclamantul a folosit termeni, pe care îi considera vulgari, pentru a critica faptul că tineri activiști din Partidul Social Democrat (PSD) au urmat un curs de formare predat de el (infra, pct. 7), l-a acuzat că era „autorul moral” al unui eveniment tragic și că nu a asigurat acoperirea mediatică a evenimentului respectiv (infra, pct. 8, 10 și 11), precum și că a proferat insulte care, în opinia sa, depășeau limitele libertății de exprimare (infra, pct. 9).

6. La 11 aprilie 2012, judecătoria a admis în parte acțiunea formulată de L.B. și l-a obligat pe reclamant la plata sumei de 5 000 de lei românești (aproximativ 1 100 de euro) pentru daune morale cauzate lui L.B. Pentru a ajunge la această concluzie, a considerat că cele cinci articole scrise de reclamant conțineau afirmații defăimătoare și, prin urmare, aduceau atingere dreptului lui L.B. la protecția reputației sale.

7. Primul articol, care era intitulat „Tinerii Social Democrați se califică pentru munca de jos” și care a fost publicat la 15 ianuarie 2011, avea următorul cuprins:

„Epigonii lui [H.] au lipsuri în cultura politică și s-au gândit să se pună la punct. Cum trusa micului politician nu se mai găsește de cumpărat, l-au chemat pe [L.B.]. Priceput, Limbă i-a învățat tehnicile de mințit, lins și supt, singurele în care excelează la curtea lui [S.]. După încă două prelegeri, lipitorii de afișe ai PSD vor deveni Tântălăii Social Democrați. Zău așa.”

8. Fragmentele relevante din cel de-al doilea articol, care era intitulat „Benea față cu ciudatul de pe Panslelor” și care a fost publicat la 7 iulie 2011, aveau următorul cuprins:

„[D.B.] a acceptat invitația de a discuta despre administrație în emisiunea „Impact” a lui Limbă [L.B.]. Dacă s-ar fi informat puțin, nu s-ar fi dus, având în vedere că acolo merg politicieni de mâna a doua sau a treia [...]

P.S. Într-o lume normală, un om implicat moral într-o crimă și o sinucidere (cele de pe [strada] Panslelor) mai degrabă s-ar duce să planteze flori, în loc să facă emisiuni de televiziune. Și chiar dacă ar fi angajat de un patron ciudat să realizeze emisiuni, nu ar avea niciodată ca invitat președintele unui consiliu județean.”

9. Al treilea articol, care era intitulat „Răpirile sunt reale” și care a fost publicat la 8 iulie 2011, avea următorul cuprins:

„Oamenii răi l-au răpit pe Limbă și l-au abuzat până și-a pierdut busola. Disperați, părinții au dat următorul anunț:

Pierdut copil cu dificultăți, [L.], în zona Parcului [C.]. În momentul dispariției, copilul era îmbrăcat în chiloți portocalii și cămașă de forță. [L.] se află sub tratament și încă face pipi în pat. Aducătorului i se oferă recompensă. E prost, dar e prostul nostru.”

10. Părțile relevante din cel de-al patrulea articol, care era intitulat „La mulți ani, Madam Laudieta!” și care a fost publicat la 4 august 2011, aveau următorul cuprins:

„[...] Ce frumos. Păcat că nu mai lucrez la Deșteptarea, aș fi putut beneficia de protecția madamei! Dar nu-i nimic, îi doresc multă fericire și la mulți ani! Draga de [L.] și [L.B.] vor închina un pahar de șampanie în memoria împlinirii a doi ani de la crima și sinuciderea de pe strada Panslelor.

Am auzit că [L.] vrea să pregătească o surpriză cititorilor: un supliment cu fotografii „în roșu” de la fericitul eveniment. Acum doi ani, ziarul nu a scris nimic, atât de mare era bucuria. Cred că e o satisfacție supremă să oferi un loc de veci la doi tineri, nu?

Doamnă [L.], nu-i așa că-i minunat să ai un angajat ca Limbă?”

11. Părțile relevante din cel de-al cincilea articol, care era intitulat „[L.B.] împlinește 2 ani de la crima și sinuciderea de pe Panslelor” și care a fost publicat la 18 august 2011, aveau următorul cuprins:

„[L.B.] își amintește cu siguranță că au trecut doi ani de la crima și-sinuciderea de pe strada Panslelor. Într-un bilet scris pe o bucată de hârtie igienică, criminalul-sinucigaș a făcut referiri sinistre la un „diavol” care era vinovat pentru tot ce urma să i se întâmple pe lumea cealaltă. Poliția nu a investigat niciodată rolul lui [L.B.] în această poveste.

Unii apropiați spun că el ar fi autorul moral al despărțirii care l-a înnebunit pe criminal. La acea vreme, subiectul nu a fost menționat în [ziarele] Deșteptarea și Observatorul, ceea ce explică multe acum.

Doi ani mai târziu, [L.B.] continuă să scrie pentru Deșteptarea. Poate că își reamintește deseori povestea tragică a vechilor săi prieteni. Ceva remușcări? Se pare că n-are așa ceva. În schimb, unele expresii îl sperie teribil [...]

Un adevărat model de probitate, acest [L.B.]. Felicitările mele, [L.]”

12. După enumerarea câtorva principii care decurg din jurisprudența Curții referitoare la art. 10 din Convenție, judecătoria a concluzionat că, în cele cinci articole în litigiu, pe care le-a publicat pe blogul său, reclamantul a depășit limitele libertății de exprimare. Instanța a considerat că, în articolele pe care le-a publicat la 7 iulie și la 18 august 2011 (supra, pct. 8 și

11), reclamantul l-a înfățișat pe L.B., în lipsa oricărui fundament de fapt, ca fiind autorul moral al unei crime, respectiv al unei sinucideri. În ceea ce privește articolele publicate la 15 ianuarie, 8 iulie și 4 august 2011 (supra, pct. 7, 9 și 10), instanța a hotărât că expresii vulgare și defăimătoare, precum „i-a învățat tehnicile de mințit, lins și supt” sau „e prost, dar e prostul nostru” au adus atingere onoarei și reputației lui L.B.

13. Judecătorii primei instanțe au considerat că reclamantul a înfățișat, în mod continuu și repetat, o imagine negativ deformată a lui L.B., ceea ce i-a cauzat acestuia din urmă suferințe psihice, neliniște și durere sufletească, fapt confirmat de doi martori. Aceștia au considerat, de asemenea, că faptul că persoana în cauză a folosit un blog pentru a-și comunica opiniile, fără a ține seama de limitele și rezervele aplicabile în materie de libertate de exprimare, confirma că acesta a avut un comportament condamnabil. Mai precis, i-au imputat reclamantului faptul că l-a acuzat pe L.B. că era autorul moral al unei crime, respectiv al unei sinucideri, fără dovezi și bazându-se doar pe faptul că acesta nu publicase nimic cu privire la acest subiect. Justificând, într-o manieră generală, cuantumul despăgubirii acordate lui L.B. pentru daunele morale suferite, prin enumerarea anumitor criterii, precum poziția socială a victimei, gravitatea afirmațiilor și cuantumul veniturilor medii ale unui ziarist, aceștia au reiterat că, în speță, era vorba despre acuzații lipsite de orice fundament de fapt și că faptul că aceste acuzații au fost publicate exclusiv pe un blog nu era suficient pentru a-l exonera pe reclamant de răspunderea sa.

14. Reclamantul a declarat apel împotriva acestei hotărâri. Susținând că prima instanță l-a considerat proprietarul site-ului care găzduia blogul său, s-a concluzionat în mod eronat că îl acuzase pe L.B. de faptul că era răspunzător din punct de vedere moral pentru evenimentul tragic în cauză și nu s-a ținut seama nici de caracterul satiric al articolelor sale, nici de calitatea de persoană publică a reclamantului, care juca un rol activ în viața politică.

15. Prin hotărârea din 3 decembrie 2012, tribunalul a respins apelul și a confirmat soluția judecătorească, și anume că acuzațiile aduse împotriva lui L.B. erau lipsite de orice fundament de fapt și că, prin urmare, acestea depășeau limitele libertății de exprimare. În opinia sa, faptul că informațiile aflate la originea articolelor în litigiu au avut drept sursă articole din alte ziare nu era o justificare pentru publicarea acestora fără o bază factuală suficient de precisă și fiabilă. Tribunalul a respins argumentul reclamantului potrivit căruia reclamantul era o persoană publică. În orice caz, limbajul utilizat în aceste articole era vulgar și depășea limitele criticii acceptabile. În sfârșit, în ceea ce privește caracterul pamfletar al articolelor în cauză, tribunalul a hotărât că reclamantul nu și-a susținut afirmațiile într-o asemenea măsură încât să justifice admiterea apelului.

16. Reclamantul a sesizat Curtea de Apel Bacău cu recurs împotriva acestei hotărâri. El a susținut că nu a săvârșit nicio faptă nelegală și că instanțele au greșit atunci când au considerat că era proprietarul site-ului care găzduia blogul său. Prin hotărârea din 17 iunie 2013, curtea de apel a respins recursul ca nefondat. S-a reținut că reclamantul nu a contestat că era administratorul site-ului în cauză și că, în orice caz, afirmațiile din articolele în litigiu aveau un caracter defăimător și injurios și depășeau limitele libertății de exprimare, ceea ce justifica angajarea răspunderii sale civile delictuale, în temeiul art. 998 și 999 C. civ.

CADRUL JURIDIC INTERN RELEVANT

17. Dispozițiile relevante în speță ale vechiului Cod civil român, care erau în vigoare înainte de 1 octombrie 2011, se citesc după cum urmează:

Articolul 998

„Orice faptă a omului, care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșeală s-a ocazionat, a-l repara.”

Articolul 999

Omul este responsabil nu numai de prejudiciul ce a cauzat prin fapta sa, dar și de acela ce a cauzat prin neglijența sau prin imprudența sa.”

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 10 DIN CONVENȚIE

18. Reclamantul susține că, obligându-l la plata daunelor morale pentru publicarea a cinci articole pe blogul pe care îl administra, instanțele interne i-au încălcat dreptul la libertatea de exprimare, garantat de art. 10 din Convenție.

Această dispoziție se citește după cum urmează, în părțile sale relevante în speță:

„1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea [...] de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice [...]

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”

A. Cu privire la admisibilitate

19. Constatând că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate în sensul art. 35 din Convenție, Curtea îl declară admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

a) Reclamantul

20. Reclamantul susține că, la momentul faptelor, L.B., jurnalist și directorul trustului de presă *Deșteptarea*, era, de asemenea, un activist politic ce participa la campania electorală a unui candidat la alegerile locale. În sprijinul tezei sale, a depus la dosar o captură de ecran în care L.B. era înfățișat în timpul unei emisiuni de televiziune și pe care apare sigla unui partid politic, în partea dreaptă jos. Reclamantul susține că, în timp ce în primul articol (supra, pct. 7) punea la îndoială capacitatea lui L.B. de a forma tineri socialiști, în cel de-al doilea, cel de-al treilea și cel de-al cincilea articol (supra, pct. 8, 9 și 11) punea sub semnul întrebării capacitatea acestuia de a-și îndeplini funcția de director al unui trust de presă, având în vedere că ziarul pe care îl conducea nu a relatat un eveniment tragic (uciderea unei femei de către partenerul ei, urmată de sinuciderea acestuia). În ceea ce privește cel de-al patrulea articol (supra, pct. 10), acesta susține că l-a adresat președintelui-director general al cotidianului *Deșteptarea* ca răspuns la un articol anonim care fusese publicat în cotidianul respectiv cu privire la acest subiect.

21. Reclamantul susține că L.B. era o persoană publică, un „influencer local” implicat în dezbaterile publice, care avea capacitatea de a susține candidați la alegeri, ceea ce, având în

vedere contextul cauzei, permitea o doză mai mare de critică. Consideră că, în calitate de director al unui trust de presă, realizator de emisiuni de televiziune și jurnalist care publică uneori articole critice, L.B. s-a expus cu bună știință la dezbateră publică. Invocând două articole de presă, pe care le-a depus la dosar și care, în opinia sa, coroborează afirmațiile sale, reclamantul susține că L.B. avea legături cu persoanele implicate în evenimentul tragic, unele dintre ele fiind bine-cunoscute la nivel local. Argumentează că instanțele naționale nu au examinat aceste legături și nici alegațiile sale cu privire la activitățile politice și publice ale lui L.B. Acesta adăugă că valoarea despăgubirii pe care a fost obligat să o plătească lui L.B. (supra, pct. 6) era de șapte ori mai mare decât salariul minim brut și era, așadar, prea mare, în opinia sa. În sprijinul acestei afirmații, prezintă o copie a unei hotărâri de guvern care a stabilit salariul minim la nivel național pentru 2013.

22. Reclamantul consideră că ingerința în exercitarea dreptului său la libertatea de exprimare nu era necesară într-o societate democratică, nu răspundea unei necesități sociale imperioase și nu era proporțională cu scopul urmărit. Toate articolele exprimau o opinie cu privire la calitățile morale, intelectuale și profesionale ale lui L.B., în calitatea acestuia de director al unui trust de presă local, realizator de emisiuni de televiziune și activist politic. Al cincilea articol (supra, pct. 11), în special, în care a lăsat să se înțeleagă că unii apropiați de-ai lui L.B. considerau că acesta era „autorul moral” al „despărțirii” criminalului de victima sa, nu a fost analizat niciodată de instanțe, iar instanțele interne au considerat în mod eronat că îl acuza pe L.B. de faptul că era autorul moral al crimei în cauză. Contestând concluziile instanțelor naționale, reclamantul susține că publicarea articolelor în litigiu exclusiv pe un blog nu justifică, în sine, angajarea răspunderii sale civile. Acesta argumentează că blogul în cauză era satiric, nu era un portal internet specializat în difuzarea de informații și nu era vorba despre o infracțiune, ci despre informații cu privire la legăturile dintre L.B. și persoanele implicate în faptele în cauză, și, prin urmare, prezenta cauză este diferită de cauzele *Delfi AS împotriva Estoniei* [(MC), nr. 64569/09, CEDO 2015] și *Egill Einarsson împotriva Islandei* (nr. 24703/15, 7 noiembrie 2017).

b) Guvernul

23. Guvernul susține că sentința civilă pronunțată împotriva reclamantului reprezintă o ingerință în exercitarea dreptului său la libertatea de exprimare și că această ingerință era prevăzută de lege (art. 998 și 999 C. civ., astfel cum erau în vigoare la momentul faptelor – supra, pct. 17), urmarea scopul legitim de protejare a reputației lui L.B., jurnalist, redactor-șef și realizator de emisiuni de televiziune, și era necesară într-o societate democratică. În opinia sa, comentariile reclamantului au depășit limitele criticii acceptabile, întrucât, deși L.B. avea o legătură apropiată cu un partid politic, acesta nu ocupa nicio funcție publică și nu putea fi considerat drept politician. Guvernul susține, pe de o parte, că reclamantul l-a acuzat pe L.B. de faptul că era implicat într-un eveniment tragic exclusiv pe baza unor alegații potrivit cărora L.B. avea o relație de prietenie cu criminalul și că nu a asigurat acoperirea mediatică a tragediei în cauză și, pe de altă parte, că aceste afirmații nu se înscriau în contextul unei dezbateri de interes general. În plus, apreciază că utilizarea unui blog personal pentru a exprima tot felul de opinii personale depășește cu mult nivelul de exagerare util dezbaterii democratice.

24. Guvernul consideră că, și dacă reclamantul s-ar fi inspirat dintr-o altă sursă pentru a-și scrie articolele, acest lucru nu îl scutea de verificarea în prealabil a fiabilității informațiilor publicate ca fapte stabilite. Face trimitere la jurisprudența Curții în materie (*Delfi AS*, citată anterior, pct. 133, și *Egill Einarsson*, citată anterior, pct. 49-52), și apreciază că sancțiunea aplicată de instanțele naționale nu a fost excesiv de severă.

2. Motivarea Curții

a) Cu privire la existența unei ingerințe „prevăzute de lege” și care urmărește un „scop legitim”

25. În speță, Curtea observă în primul rând că părțile consideră că sentința civilă pronunțată împotriva reclamantului, jurnalist de profesie, pentru atingerea adusă onoarei și reputației lui L.B., ca urmare a publicării a cinci articole pe un blog, constituie o ingerință în exercitarea dreptului său la libertatea de exprimare. Curtea este de acord cu această interpretare și constată, de asemenea, că ingerința în cauză era prevăzută de lege, și anume, în speță, de art. 998 și 999 din vechiul Cod civil (supra, pct. 17). Măsura în cauză urmărea protejarea onoarei lui L.B. și, prin urmare, urmărea scopul legitim de „protecție a reputației sau a drepturilor altora”. Așadar, rămâne să se examineze dacă această ingerință era „necesară într-o societate democratică”, ceea ce impune să se verifice dacă aceasta era proporțională cu scopul legitim urmărit și dacă motivele invocate de instanțele interne erau pertinente și suficiente [*Morice împotriva Franței* (MC), nr. 29369/10, pct. 144, CEDO 2015].

b) Cu privire la necesitatea ingerinței într-o societate democratică

i) Principii generale

26. În speță, ingerința se înscrie în contextul rolului fundamental pe care îl joacă libertatea presei în buna funcționare a unei societăți democratice [*Lindon, Otchakovsky-Laurens și July împotriva Franței* (MC), nr. 21279/02 și 36448/02, pct. 62, CEDO 2007-IV]. Având în vedere faptul că site-urile internet contribuie în mod semnificativ la îmbunătățirea accesului publicului la știri și, în general, la facilitarea comunicării de informații (*Delfi AS*, citată anterior, pct. 133), funcția bloggerilor și utilizatorilor populari de platforme sociale poate fi de asemenea comparată cu cea de „câine de pază public” în ceea ce privește protecția oferită de art. 10. [*Magyar Helsinki Bizottság împotriva Ungariei* (MC), nr. 18030/11, pct. 168, 8 noiembrie 2016].

27. Principiile generale care permit să se aprecieze necesitatea unei anumite ingerințe în exercitarea libertății de exprimare au fost reamintite în hotărârea *Bédat împotriva Elveției* [(MC), nr. 56925/08, pct. 48, 29 martie 2016]. Curtea reamintește de asemenea că art. 10 § 2 din Convenție nu lasă loc restrângerilor în privința libertății de exprimare în domeniul discursului politic sau al chestiunilor de interes general. Marja de apreciere a statelor este, în fapt, redusă în cazul dezbaterilor asupra problemelor de interes general [*Baka împotriva Ungariei* (MC), nr. 20261/12, pct. 159, 23 iunie 2016, și *Satakunnan Markkinapörssi Oy și Satamedia Oy împotriva Finlandei* (MC), nr. 931/13, pct. 167, 27 iunie 2017].

28. În plus, Curtea reamintește distincția care se face între declarațiile factuale și judecățile de valoare. Materialitatea declarațiilor factuale poate fi probată; în schimb, întrucât nu se poate dovedi exactitatea judecăților de valoare, este imposibil să se îndeplinească obligația de stabilire a caracterului lor real, aceste judecăți aducând atingere înseși libertății de opinie, element fundamental al dreptului garantat de art. 10. Cu toate acestea, în cazul unei judecăți de valoare, proporționalitatea ingerinței depinde de existența unei baze factuale suficiente, pe care se întemeiază afirmațiile în litigiu: în caz contrar, această judecată de valoare s-ar putea dovedi a fi excesivă. Pentru a distinge o acuzație de fapt de o judecată de valoare, trebuie să se țină seama de circumstanțele cauzei și de tonul general al afirmațiilor, înțelegându-se că afirmațiile cu privire la aspecte de interes public pot constitui, cu acest titlu, mai degrabă judecăți de valoare decât declarații factuale (*Morice*, citată anterior, pct. 126, și trimiterile citate).

29. Principiile generale aplicabile în cauzele în care dreptul la libertatea de exprimare, garantat de art. 10 din Convenție, trebuie să fie pus în balanță cu dreptul la respectarea vieții private, prevăzut la art. 8 din Convenție, au fost expuse de Curte în hotărârile *Von Hannover*

împotriva Germaniei (nr. 2) [(MC), nr. 40660/08 și 60641/08, pct. 108-113, CEDO 2012] și *Axel Springer AG împotriva Germaniei* [(MC), nr. 39954/08, pct. 89-95, 7 februarie 2012]. Astfel, Curtea a stabilit un anumit număr de criterii, în contextul punerii în balanță a drepturilor în cauză, printre care se numără în special contribuția la o dezbatere de interes general, notorietatea persoanei în cauză și comportamentul anterior al acesteia, conținutul, forma și repercusiunile publicației, precum și severitatea sancțiunii aplicate.

30. Curtea a precizat, de asemenea, că, atunci când analizează ingerința în exercitarea dreptului la libertatea de exprimare, trebuie, printre altele, să stabilească dacă motivele invocate de autoritățile naționale pentru a o justifica par a fi „relevante și suficiente”. Astfel, Curtea trebuie să se convingă de faptul că autoritățile naționale au aplicat norme conforme cu principiile consacrate la art. 10, bazându-se, în plus, pe o apreciere acceptabilă a faptelor relevante [*Perinçek împotriva Elveției* (MC), nr. 27510/08, pct. 196, CEDO 2015 (extrase)].

ii) *Aplicarea acestor principii în speță*

31. Revenind la faptele din prezenta cauză, Curtea observă mai întâi că reclamantul, jurnalist cu profesie, a fost obligat să îi plătească lui L.B., redactor-șef și realizator de emisiuni pentru un post local de televiziune, despăgubiri pentru daunele morale cauzate acestuia din urmă ca urmare a publicării a cinci articole pe blogul său. Instanțele interne au considerat că reclamantul l-a acuzat pe L.B. că era autorul moral al unei crime, respectiv al unei sinucideri, fără să prezinte nicio dovadă, și că acesta s-a limitat să afirme, în sprijinul acuzațiilor sale, că L.B. refuzase să permită ziarului *Deșteptarea* să relateze evenimentul în cauză. Instanțele au hotărât că reclamantul a folosit expresii vulgare și defăimătoare, care au adus atingere onoarei și reputației lui L.B. și care au depășit limitele libertății de exprimare (supra, pct. 12-13 și 15-16).

32. Examinând conținutul hotărârilor pronunțate în speță în cadrul procedurii interne, Curtea constată că instanțele naționale și-au concentrat analiza în principal pe consecințele negative pe care le-au avut afirmațiile în litigiu asupra onoarei, reputației și demnității lui L.B., precum și pe faptul că reclamantul nu a fost în măsură să își dovedească alegațiile (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Skudayeva împotriva Rusiei*, nr. 24014/07, pct. 36, 5 martie 2019). În speță, acestea nu au făcut nicio distincție între declarații factuale și judecăți de valoare. Or, în opinia Curții, o astfel de abordare este incompatibilă în sine cu principiile care decurg din art. 10 din Convenție (a se vedea jurisprudența citată supra, pct. 28).

33. Curtea observă în continuare că instanțele naționale nu au analizat anumite elemente esențiale. Constată că instanțele respective au acordat o importanță considerabilă necesității de a repara prejudiciul moral suferit de L.B., ignorând totodată faptul că reclamantul era jurnalist și că libertatea presei joacă un rol fundamental în ceea ce privește buna funcționare a unei societăți democratice (a se vedea jurisprudența citată supra, pct. 26).

34. De asemenea, subliniază că instanțele naționale nu au ținut seama în mod explicit de criteriile relevante enunțate în jurisprudența Curții (supra, pct. 29) și nu au constatat că litigiul avea ca obiect un conflict între dreptul la libertatea de exprimare și dreptul la protecția reputației (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Dioundine împotriva Rusiei*, nr. 37406/03, pct. 33, 14 octombrie 2008). Faptul că aceste două drepturi nu au fost puse în balanță este, în sine, problematic din perspectiva art. 10 din Convenție (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Nadtoka împotriva Rusiei*, nr. 38010/05, pct. 47, 31 mai 2006).

35. Curtea reamintește că instanțele naționale sunt, în principiu, mai în măsură să estimeze care este intenția ascunsă din spatele expresiilor și afirmațiilor în litigiu și să aprecieze cum le percepe publicul și modul în care acesta reacționează la ele (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Jalbă împotriva României*, nr. 43912/10, pct. 33, 18 februarie 2014, în care era vorba despre un capăt de cerere formulat în temeiul art. 8 din Convenție, care privea o pretinsă încălcare a dreptului la respectarea vieții private). În speță, Curtea subliniază că instanțele naționale nu au verificat

dacă afirmațiile reclamantului intrau sub incidența unui domeniu de interes public și contribuiau la o dezbatere de interes general (a se vedea jurisprudența citată supra, pct. 29; de asemenea, *mutatis mutandis*, *Terentyev împotriva Rusiei*, nr. 25147/09, pct. 22, 26 ianuarie 2017). Or, analiza afirmațiilor în cauză pe baza acestui criteriu prezintă o importanță deosebită în ceea ce privește aprecierea necesității unei ingerințe în exercitarea dreptului la libertatea de exprimare (supra, pct. 27).

36. De asemenea, Curtea observă că instanțele naționale nu au ținut seama nici de notorietatea lui L.B și nici de comportamentul său anterior. Analiza efectuată de instanțe nu permite nici definirea comportamentului său anterior, nici să se aprecieze dacă acesta se bucura sau nu de un grad ridicat de notorietate. Mai precis, nu s-a stabilit cu exactitate dacă L.B. era o „persoană publică” care a acționat într-un context public, în sensul jurisprudenței Curții, în virtutea vreunui angajament politic sau a activității sale în calitate de redactor-șef și realizator de emisiuni de televiziune, în cadrul unui trust de presă [*Couderc și Hachette Filipacchi Associés* (MC), nr. 40454/07, pct. 117-123, CEDO 2015 (extrase), și *Sousa Goucha împotriva Portugaliei*, nr. 70434/12, pct. 48, 22 martie 2016].

37. În ceea ce privește conținutul articolelor în litigiu, Curtea constată că instanțele naționale nu au încercat nici să afle care era scopul lor și s-au limitat să concluzioneze că reclamantul l-a înfățișat pe L.B. într-o lumină negativă, susceptibilă să îi cauzeze suferințe psihice, neliniște și durere sufletească (supra, pct. 13). Acest tip de raționament este o dovadă a acceptării tacite, de către instanțele interne, a faptului că respectarea dreptului la viață privată prevala în speță asupra respectării dreptului la libertatea de exprimare (a se vedea jurisprudența citată supra, pct. 34).

38. În ceea ce privește forma articolelor redactate de reclamant, Curtea admite că stilul lor poate părea discutabil, în special în ceea ce privește caracterul ofensator al anumitor pasaje (supra, pct. 8-9). Cu toate acestea, deși caracterul satiric al articolelor era principalul argument al apărării reclamantului (supra, pct. 14), instanțele naționale nu au analizat cu o atenție deosebită dacă era vorba sau nu despre o formă de exagerare sau denaturare a realității, menită în mod firesc să provoace, să agite (*Alves da Silva împotriva Portugaliei*, nr. 41665/07, pct. 27, 20 octombrie 2009, și *Welsh și Silva Canha împotriva Portugaliei*, nr. 16812/11, pct. 29, 17 septembrie 2013) și care nu ar trebui luată în serios [*Tamiz împotriva Regatului Unit* (dec.) nr. 3877/14, pct. 81, 19 septembrie 2017]. În opinia Curții, stilul unei comunicări face parte din aceasta, ține de forma de exprimare și este protejată ca atare de art. 10, la fel ca și conținutul expresiilor (*Tuşalp împotriva Turciei*, nr. 32131/08 și 41617/08, pct. 48, 21 februarie 2012).

39. În plus, Curtea observă că instanțele naționale nu au analizat în niciun moment amploarea difuzării articolelor în cauză sau accesibilitatea acestora (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Savva Terentyev împotriva Rusiei*, nr. 10692/09, pct. 80, 28 august 2018, și, *a contrario*, *M.L. și W.W. împotriva Germaniei*, nr. 60798/10 și 65599/10, pct. 113, 28 iunie 2018) sau dacă reclamantul era un blogger cunoscut sau un utilizator popular de platforme sociale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Magyar Helsinki Bizottság*, citată anterior, pct. 168), ceea ce ar fi putut să atragă atenția publicului și să intensifice amplifice potențialul impact al afirmațiilor în litigiu.

40. În sfârșit, în ceea ce privește problema gravității sancțiunii aplicate, Curtea constată că instanțele interne l-au obligat pe reclamant să îi plătească lui L.B. 5 000 de lei românești, adică aproximativ 1 100 de euro, pentru daunele morale cauzate (supra, pct. 6). Guvernul consideră că această sancțiune nu este excesiv de severă (supra, pct. 24). Reclamantul subliniază, la rândul său, că valoarea acestei despăgubiri era de șapte ori mai mare decât salariul minim lunar din România, fără să precizeze totuși care era situația sa financiară la momentul faptelor și nici dacă a întâmpinat dificultăți în ceea ce privește plata acestei sume (supra, pct. 21 *in fine*). Curtea observă că instanțele interne s-au limitat să enumere anumite criterii care trebuiau aplicate în vederea stabilirii sancțiunii, însă nu le-au aplicat și nici nu au luat în considerare consecințele

acestei sancțiuni asupra situației economice a reclamantului (supra, pct. 13). În aceste condiții și în lipsa unor informații referitoare la executarea hotărârii interne, Curtea nu poate face speculații cu privire la impactul sancțiunii asupra situației reclamantului.

41. În orice caz, având în vedere cele de mai sus și în special faptul că instanțele naționale nu au pus în balanță în mod corespunzător interesele aflate în joc, în conformitate cu criteriile stabilite în jurisprudența sa, Curtea consideră că aceste instanțe nu au furnizat motive relevante și suficiente pentru a justifica ingerința în exercitarea de către reclamant a dreptului la libertatea de exprimare. Așadar, nu se poate concluziona că acestea au aplicat criteriile conforme cu principiile art. 10 din Convenție sau că s-au bazat pe o apreciere acceptabilă a faptelor relevante. Prin urmare, ingerința în exercitarea de către reclamant a dreptului său la libertatea de exprimare nu a fost „necesară într-o societate democratică” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Skudayeva*, citată anterior, pct. 36-40).

42. Prin urmare, a fost încălcat art. 10 din Convenție.

II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

43. Art. 41 din Convenție prevede:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

44. Reclamantul solicită 7 000 de euro (EUR) cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral pe care consideră că l-a suferit.

45. Guvernul susține că o eventuală constatare a unei încălcări ar constitui în sine o reparație echitabilă suficientă pentru reclamant. În subsidiar, reamintește că, în situații similare, Curtea a acordat sume cuprinse între 3 250 EUR și 5 000 EUR.

46. Având în vedere circumstanțele speței, Curtea apreciază că o constatare a unei încălcări constituie în sine o reparație echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral pe care l-ar fi putut suferi reclamantul.

B. Cheltuieli de judecată

47. Reclamantul solicită 1 166,67 EUR pentru cheltuielile de judecată suportate în cadrul procedurii desfășurate în fața Curții. Acesta a depus o copie a contractului de asistență juridică și chitanțele aferente.

48. Guvernul susține că avocatul reclamantului l-a reprezentat pe reclamant în cadrul procedurii abia după comunicarea cererii și solicită Curții să îi acorde reclamantului o sumă corespunzătoare cheltuielilor reale, dovedite, rezonabile și necesare.

49. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor de judecată decât în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În speță, având în vedere documentele de care dispune și criteriile menționate anterior, Curtea consideră că este rezonabil să îi acorde reclamantului suma de 1.166,67 EUR pentru cheltuielile de judecată suportate în cadrul procedurii desfășurate în fața sa.

C. Dobânzi moratorii

50. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *declară* cererea admisibilă;
2. *hotărăște* că a fost încălcat art. 10 din Convenție;
3. *hotărăște* că prezenta hotărâre constituie în sine o reparație echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu pe care l-ar fi putut suferi reclamantul;
4. *hotărăște*
  - a) că statul pârât trebuie să îi plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânerei definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 1 166,67 EUR (o mie o sută șaiszeci și șase de euro și șaiszeci și șapte de cenți), plus orice sumă ce poate fi datorată pentru acest quantum de reclamant cu titlu de impozit, pentru cheltuielile de judecată, care trebuie convertită în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății;
  - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, această sumă trebuie majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 12 ianuarie 2021, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulament.

Andrea Tamietti
Grefier

Yonko Grozev
Președinte